

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam
Ingolstadii, 1627

IV. An & quando seu quibuscum circumstantijs fraterna correptio sit in
præcepto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

debere, nisi ex certa personarum conditione morale damnum & periculum Reipub. immineat; vt tempore infectionis seu pestis accidit, &c.

71 Ad secundum & tertium respondetur, exiliū non esse, ad suam patriam mendicantes ablegare. Quod si per accidens nonnunquam tales mors præoccupet, id publico bono iure posthabetur, nec alienis prouincijs, siue Dominis, sed sibi illi, suæque patriæ imputare debent.

Ad quartū respondetur ex dictis, non deesse modum, quo vnaquæque patria suis pauperibus prouideat. Quod si extraordinaria necessitas interuenierit, vicinorum erit, pro Christianæ charitatis debito, eidem pro viribus succurrere.

Ad quintum respondetur, disparitatem esse; nam indigenas pauperes vnaquæque patria de suo alere tenetur, non ita externos.

Ad sextum. Hospitalitas laude digna, ac in præcepto est vbi sine præiudicio ac damno Reipublicæ & domesticorum exhiberi potest.

Ad septimum dico, Ambrosium agere non de peregrinis & externis, sed de indigenis seu incolis, qui tempore famis ex patria eijci non debent. Alioqui nulla Respubl. tenetur, quibuslibet aduenis & peregrinis ius ciuitatis aut domicilij concedere, vt patet. Cætera incommoda auertentur, si id, quod assertionem tertia notauimus, obseruetur.

DVBIVM IV.

An, & quando, seu quibuscum circumstantijs fraterna correptio sit in præcepto.

S. Thomas 2. 2. q. 33. a. 2. 3. 4. 5. & 6.

72 **S**upponendum ex S. Thoma cit. q. 33. correptionem aliam esse iuridicam, quæ scilicet per se & directè spectat bonum publicū; aliam esse fraternā, quæ per se ac directè spectat emendationē & bonū ipsius peccātis, ad eoque ordinatur in remediū peccati, quatenus quoddā ipsius peccantis malum est, quæque vt ait S. Thomas cit. q. 33. a. 6. non habet conditionē, sed simplicē admonitionē. Illa spectat ad iudicē, & ad tractatum de Iustitia: hæc velut opus misericordie spiritualis (ex quo etiam aliorum consimilium operum obligatio faciliè patescit, præter ea, quæ de ijs in proprijs locis dicuntur) cuiquam, etiam priuato conuenit, & ad hunc locum pertinet. Estq; vel actus elicitus misericordie, vel charitatis, secundum diuersa motiua; vt de elemosyna dictum dub. 1. & 2. Hoc supposito, quod ad præceptum correptionis fraternæ attinet, est

73 **ASSERTIO I.** Est aliquod præceptum de correptione fraterna, sub peccato mortali obligans. Est mens S. Thomæ q. 33. a. 2. & communis. Probatur ex Leuit. 19. v. 17. *Non oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publice (cum opus est) argue eum; ne habeas super illo peccatum.* Ecclesiastici 17. v. 12. *Et mandauit illi (Deus protoparentibus) unicuique de proximo suo.* Et cap. 19. v. 14. *Corripe amicum: sæpe enim fit commissio.* 1. Timoth. 5. v. 20. *Peccantes coram omnibus argue, vt & ceteri timorem habeant &c.* Matth. 18. v. 15. *Si autem peccauerit in te frater tuus uade, & corripe eum in ter te & ipsum solum.* Luc. 17. v. 3. *Si peccauerit in te*

frater tuus, increpa illum. Vbi vocula *in te*, vel idem est, quod, *coram te*, seu sciēte te; hoc ipso enim sua natura peccatum offendit, quod cognoscitur: vel ex paritate rationis, ad quodlibet peccati genus accommodari debet.

74 Idem ex instituto tradit Augustinus libro de corrept. & grat. Et lib. 1. de ciuit. cap. 9. hanc ipsam etiam inter alias causam esse docet, cur cum malis sæpe flagellentur & boni; qui cum boni sint, sæpe tamen ex humano timore malos non corripiunt, vt debent. Ratio est; quia tenemur, qua possumus ratione, non minus miseriam proximi spiritualem, in peccati nocumento potissimum sitam, quā temporalem auertere & subleuare: commodissima autem ratio est correptio fraterna, per quam intelligitur omnis admonitio, obtestatio, informatio & instructio, ad corrigendū proximi peccatum ordinata. Quæ ratio etiam probat, hoc præceptum esse naturale; vt recte docet Valentia q. 10. p. 2. iuxta Aristotelem 6. Eth. cap. 3.

75 **ASSERTIO II.** Hoc præceptum, cum affirmatiuū sit, obligat non pro semper, sed pro certo tantum tempore, certisq; circumstantijs, quarū aliæ requiruntur ex parte materiæ, seu peccati corrigendi; aliæ ex parte personæ corrigentis; aliæ ex parte personæ corrigendæ. Ita S. Thomas loc. cit. & communis. Primum patet; quia hoc præcepto præcipitur, non prohibetur actus positivus. Ratio secundæ est, quia id est commune omnibus præceptis affirmatiuis. Accedit quod alias inutilis, sæpe etiam noxia foret correptio, vt mox patebit, ex seqq. assertionibus.

76 **ASSERTIO III.** Vt præceptum hoc sub mortali obliget ex parte materiæ requiritur primo, vt id, vel secundum se sit peccatum mortale, vel certe alioqui in graue nocumentum spirituale proximi cedat; vt si peccatum aliquod veniale sit alicui propinqua occasio peccandi mortaliter; aut si in religione venialia quædam adeo sint in viridi obseruantia, vt à plerisque impune committantur. Est enim talis libertas & licentia magnum malum religiosi ordinis, & graue impedimentum perfectionis; quod proinde saltem Prælati ordinum tenentur sub mortali pro viribus emendare. Alioqui veniale per se (cæteris circumstantijs concurrentibus) sub veniali quidem corrigendum est, vt recte Syluester V. *Correptio*; Caietanus, Bannes, & Valentia hic q. 33. a. 2. iuxta illud Ioann. 13. v. 14. *Et vos debetis alter alterius lauare pedes*; attamen non sub mortali, ex communi, quia materia leuis est.

77 Circa peccata verò, in quibus ignorantia excusat proximum à culpa mortali, hæc capita sunt notanda. Primo; publicus Doctor siue concionator generatim tenetur necessariam doctrinam de peccatis vitandis pro ratione officij tradere, iuxta illud 1. Corinth. 9. v. 16. *Vt enim mihi est, si non euangelizauero.* Secundo; Si admonitio seu instructio particularis non credatur profutura, sed potius obfutura, omittenda est; nisi fortè ignorantia cedat in aliorū damnū, seu periculum, cuius potior habenda sit ratio. Tertio; in causis matrimonialibus, inuincibilis ignorantia facti particularis, vel etiam obscuri iuris; ob quod accidit matrimonium contractum esse nullum, regulariter dissimulanda est, ob securum scandalū, iuxta cap. *Quia circa*, de consanguinitate,

Quartò; quando admonitio, omnibus spectatis, utilis existimatur futura, nulliq; damnosa, adhibenda est. Quintò; quando alicui utilis est, alijs damnosa, seruandus ordo charitatis. Hæc & plura alia Valentia q. 10. p. 2. Arragonius hic a. 6. post Nauarrũ de poenitentia dist. 7. & manual. c. 24. n. 12. Couarruiam in epitom. Canum relectione de poenit. Medinam Cod. de Confess. Sotum in 4. dist. 18. q. 2. a. 2.

78 Secundo requiritur, vt peccatũ hoc nondũ sit emendatũ ac deletum: siue alias adhuc in fieri consistat, siue in facto esse: adeoq; etiã siue adhuc in futurũ pendeat, siue iam plenẽ tranfactũ sit, ex comuni apud Valentia cit. pun. 2. Quia tamen ex peccato deleto sæpe remanet quoddã recidivæ periculũ, Superioris erit videre, vbi ad hoc tollendũ opus sit paterna correptione & providentia, iuxta Glossam in Can. si peccaverit 2. q. 1. & cap. Qui alios, de hæreticis.

79 Tertio requiritur vt peccatũ hoc tibi sit cognitũ. Alias enim non potes corrigere; iudicia autẽ temeraria, & suspensiones vane, ne in hoc miserie spiritalis genere, bona existimatio proximo debita temerẽ lædatur, diligentissimẽ cauenda, vt suo loco de Iustitia dicitur.

Qua de causã etiam probabilius existimo, vniuersim, & perse loquendo non sufficere probabile cõiecturã de peccato proximi, sed requiri cognitionẽ moraliter certã, ne nimis odiosos nos apud pximũ reddamus, vt docet etiã Arragonius hic a. 2. et si cõtrariũ cũ Adriano asserat Valentia loc. cit. Cuius opinio locũ habet, tum in casu peccati grauis & periculosi cõmunitati, vt rectẽ Arragonius; tũ etiã vbi facultas adesset ita circũspectẽ corripiendi pximũ, vt ei, si reus esset, vtilis futura putaretur correptio; si secus, nec proditura qdẽ suspiciõnẽ. In aliorũ verò peccata non debent inquirere priuati, sed soli superiores, vt ex cõmuni S. Th. a. 2. iuxta August. serm. 16. de verbis domini, vt dictũ etiã in simili dubio 2.

80 ASSERTIO IV. Ex parte corrigentis requiritur primò potẽtia, vt possit corrigere, vt in simili de elemosyna dictũ dub. 2. & 3. Poterit autẽ, adeoq; debet etiã priuatus ex S. Th. a. 3. & scripturis ad ductis, idq; etiã si sit peccator, ex cõmuni S. Thomæ a. 5. post Augustinũ lib. de catechizandis rudibus c. 14. & l. 2. de sermone Domini in monte c. 30. modò interim debita ab eo moderatio adhibeatur, vt iisdem notant, ita vt humilitas ac benignitas correptionis, vanitatis & contẽptus suspiciõnẽ amoliat, & peccator, cum opus est, prius etiã scandalũ tollat, ac p loco & tempore seipsum non negligat, iuxta illud Matt. 7. v. 5. Hypocrita, eijce primum trabẽ de oculo tuo; & tunc videbis eijcere festucam de oculo fratris tui. Et ad Rom. 2. v. 1. In quo enim iudicas alterum, seipsum condemnas: eadem enim agis qua iudicas. Quinquã perse alias, & ob finẽ correptionis præcisẽ, poenitentiã ipse prius agere non tenetur, vt iuxta S. Th. cit. a. 5. rectẽ post Sorũ docent Bannes, & Valẽtia; et si contrariũ docuerit Richardus, fauentibus etiam quibusdã alijs Scholasticis in 4. dist. 19. id quod etiam de prædicatione publica rectẽ contra Caietanum & Syluestrum notauit Arragonius hic a. 5. cum Soto.

81 Secundo requiritur, vt nullũ inde sibi vel alijs timeat nocumentũ, cuius meritò potior habeatur ratio; ex dictis de ordine charitatis q. 3. dub. 4. Alias periculũ corporis, aut fortunarũ vniuersim à corre-

ptione non excusat, ex S. Thoma hic q. 33. a. 3. quicquid Mayron apud Valentiam, & Victoria dixisse ferantur. contra Augustinũ in prima conclusione citatũ. Certẽ quicq; priuatus, alijs circumstantijs concurrentibus, sub mortali tenetur corripere fratrem existentem in graui necessitate, dummodo id tacere possit sine graui periculo vitæ, famæ, vel bonorum temporalium, vt rectẽ docet Arragonius a. 2. cit. q. 33.

ASSERTIO V. Ex parte corrigendi, requiritur primò necessitas siue indigentia, nempe vt is nõ existimetur probabiliter aliunde, sua vel alterius ope, oportunẽ ac tempestiue corrigendus, vt rectẽ Caietanus V. Correllio, & Valentia loc. cit. ex cõmuni, & in simili dictũ est dub. 2. Existimata autẽ post diuturni primũ temporis moram, absq; meo interuentu, futura emendatio, per se non excusat; tum ppter varia mortis pericula, quæ interim possunt occurrere: tum quia sine graui damno, & certo noai peccati mortalis periculo, non potest quisquã diu carere gratia sanctificante, vtpote necessaria ad mortalialõgo tempore vitanda, alibi dictũ de gratia t. 2.

Secundo requiritur aliqua spes vilitatis ac fructus, iuxta Prou. 9. v. 8. Noli arguere derisorem, ne derisus te. Et Matth. 7. v. 6. Nolite dare sanctũ canibus, neq; mittatis margaritas vestras ante porcos; ne forte concussent eas pedibus suis, & conuersi dirumpant vos. Ad Titũ 3. v. 10. Hæreticum hominem post unam, aut alterã correptionem deuota. Vnde si quis certò vel probabiliter putet, se nihil esse curũ apud proximũ, vel etiam obfuturũ, non debet corripere, vt cum Richardo in 4. dist. 19. a. 2. q. 2. Durando q. 3. docent Bannes, Valentia, & alij ex cõmuni, & colligitur ex S. Thoma hic a. 6. contra Adrianũ, qui putauit corripiendũ proximũ, modò non timeatur futurus deterior, etiam si probabiliter vel certò scias, te nihil profecturum.

Quod falsum probatur ex eo: tum quia finis intrinsecus correptionis fraternæ est vilitas proximi: Alia ratio: si correptionis iudicã, quæ sæpe necessario adhibetur, propter bonũ cõmune; tametsi correpto nihil proficit, vel etiam obfit, iuxta S. Thomam cit. a. 6. & cõmune, & videre etiam est causã 11. q. 3. Tum quia regulariter, si correptio non prodest correpto, obest eo ipso, quod correptus ob speratam correptionẽ, maiorẽ sibi poenam adsciscit, vt fatetur Adrianus. Hinc notat Caietanus a. 6. sæpe ex hac parte peccare parentes, qui suos famulos aut liberos ita indiscrete corripiunt, vt deteriores & contumaciores, non meliores efficiantur.

Si quis tamen ad tempus quidẽ ob correptionem exacerbandus, sed postea sedata passione, serio se emendaturus videatur, talis, si nulla melior occasio speretur, rectẽ corrigetur; etiã neglecto illo peccato, ppter maius ipsius bonũ, vt rectẽ Valẽtia cũ S. Th. in 4. dist. 19. q. 2. a. 2. quæstiuicula 1. ad 5. & Adriano in 4. q. de corrept. fraternæ §. Et quoad secundã partem

Idq; multò magis verũ habet, si correptus tantũ corporali quadam ægitudine, vt mærore, morbo, mentisue turbatione percellẽdus esset, iuxta Ap. 2. Cor. 7. v. 8. Quoniã etsi contristati estis, sed quia contristati estis ad poenitentia. Quin etiã fieri subinde poterit, vt quãuis correptio non proficit correpto, nihilominus tamen proficit cõmunitati, aut alijs proximis; in quo casu habenda erit ratio ordinis charitatis.

86 Quod si speculatiuè dubium sit, an sit, vel non sit profutura correptio, nihilominus adhibenda erit, modò certum sit non obfuturam, vt rectè cum Adriano docent Valentia, Bannes, & Arragonius. Secus, si dubium sit, an sit profutura, an obfutura, ex comuni apud eosdè, & Caietanū in summa loc. cit.

Quin etiam correptio hoc casu necessario omit- tenda videtur, etiam si par sit vtrinq; dubiū, vt rectè Bannes: eò quod maior sit obligatio præcepti negatiui, de non nocendo proximo, quam affirmatiui de comodando; etsi Valentia putet, hoc casu, pro arbitratu posse vel omitti vel adhiberi. Sicut nec corporalis medicus iure adhibet medicinā, de qua equè dubitat, an sit, p̄futura, an grauior obfutura, vt rectè Syluester verbo *Medicus* n. 4. Azor lib. 2. c. 17. q. 11. Vasquez 1. 2. disp. 64. n. 22. post Innocentiū & alios.

87 Excipitur tamen casus extremæ necessitatis, & deploratæ alioqui salutis; tunc enim ob magnā imparitatē nocenti, & fructus probabiliter sperati, præponderat præceptū affirmatiuū, vt rectè Adrianus, Valentia, Bannes loc. cit. Idq; etiā confirmatur à simili dicto exemplo medici corporalis; qui in tali necessitate, licitè dubiam medicinam adhibet, si alia spes vitæ nulla superfit, vt ijdem docent, etsi repugnare videatur Vasquez loc. cit. & disp. 65.

88 Tertio requiritur ex parte correpti, talis opportunitas, vt probabiliter non expectetur comoditas eū fructuosius corripiendi, vt cum S. Thoma q. 33. a. 2. habet comūnis ex Augustino l. 1. de ciuit. Dei. c. 9. vbi ait, *si propterea quisq; obiurgandis & corripiendis peccatoribus parcat, quia opportuna tempus inquiritur, vel osidem ipsis metuis, ne deteriores ex hoc efficiantur, vel ad bonam vitam erudiendos impediunt alios infirmos, & premant, atque auertant à fide, non videtur esse cupiditatis occasio, sed consilium charitatis.*

89 Ob eam verò præcisè causam, vt proximus interim in peccata grauiā incidens, feruentius resurgat, & cautior fiat, ordinariè nō debet differri correptio; & grauiissimū per se peccati mortalis nocementū, & nobis non satis cognitum eiusmodi permissionis fructū; esto in casu aliquo raro, vbi id omnibus spectatis simpliciter ac prudenter existimaretur vtilius proximo, ita fieri possit, vt notauit Arragonius a. 2. iuxta Psal. 15. v. 4. *Multiplicata sunt infirmitates eorū: postea accelerauerunt.* Qua ratione pugnantēs etiam hac in re quorundā sententiæ conciliari poterunt.

90 Vt autem corripiendus, sit par, vel inferior corripiente, non requiritur: potest enim ac debet, concurrentibus ijs circumstantijs, quas diximus, fraternæ, non iuridicæ correptione corripī etiam Superior ac Prælati, iuxta S. Thomā q. 33. a. 4. & Augustinū in Reg. 3. cap. 43. & Epistola 19. & 109. seruata tamen debita moderatione, iuxta eosdè, vt scilicet cum humilitate ac mansuetudine corripatur; non cum proteruitia & duritia; neque palam & in faciem ei coram omnibus resistatur, sed reuerenter, ac in occulto admoneatur, iuxta illud 1. Timoth. 5. v. 1. *Seniorem ne increpaueris, sed obsecra vt patrem.*

91 Nisi forte aliquid à Prælatorum vitijs imminet fidei seu pietatis periculū, quod alia ratione depelli non possit, iuxta S. Thomā loc. cit. tunc enim, quatenus opus erit, etiam palam arguendus erit, iuxta Canon. *Paulus dicit*, causa 2. q. 7. exemplo videlicet S. Pauli, argumentis S. Petrum Apostolorū principē ad

Galat. 2. *Quamuis, vt inquit S. Thomas cit. a. 4. aliquo modo parem, nempe in vsu & executione, non etiam ratione officij & independentiæ. vt rectè interpretantur Caietanus & Valentia. De qua re in materia de legibus & de pontifice pluribus actū. Videri etiam potest S. Gregorius lib. 5. moral. cap. 10. & in pastoralī parte 3. cap. 1. admonitione 5.*

92 Vnde colligitur etiam, prælatorū vitia comūniter quidē in concione arguenda non esse; attamē etiam Papam, si quando scandalizet Ecclesiam, opportunè corripiendum esse, præsertim ab ijs, qui auctoritate pollēt, vt sunt Principes Ecclesiastici & Politici, idq; si monitio secreta non proficeret, etiam palam: *probabile namq; est, inquit Caietan⁹ hic a. 4. quod reuerentur Principes palam arguentes, quamuis aliqui subditorum salutem contemnat; & si ipse non fiat bonus, saltem alios non scandalizabit.* Vnde concludit, istos sese ex aduerso murum pro domo Israel opponere debere. Plura de hac re Turrecremata de Ecclesia.

93 ASSERTIO VI. Illis quidē circumstantijs concurrentibus, præceptū correptionis sub peccato mortali obligat; attamen nihilominus per accidens sæpe ob inaduertentiā seu ignorantia fieri potest, vt bona fide (seculā crassa & affectata ignorantia) omit- tens correptionē excusetur à mortali. Ita S. Thomas cit. q. 33. a. 2. Caietanus ibid. & v. *Correctio fraterna.* Valentia & Bannes hic. Et prima pars patet: quia vel tunc, vel nusquam alias obligabit præceptū correptionis sub mortali. Ratio secundæ partis est: quia cum præceptum hoc tot circumstantias requirat, vt dictum, facile hac in re interuenire potest naturalis quædam ignorantia, vel inaduertentiā, quæ in omni materia excusat à mortali.

94 ASSERTIO VII. Quod si ex timore omittatur correptio, seruanda est regula S. Thomæ cit. a. 2. Si quis enim, ppter mundanū timorē aut cupiditatē (omnino scilicet prædominantē fraternæ charitati) o- mittat correptionem, nulla penitus habita ratione præsentis necessitatis & opportunitatis, adeoq; obligationis, is ex suo genere mortaliter peccat. Secus si humanus quidā timor & cupiditas tardiorē quidē faciat hominē ad corrigendū delicta fratris, sed non adeo, quin si sciret, se proximū posse à peccato retrahere, adeo que se hic & nunc, omnibus spectatis, teneri ad correptionem, non obstante timore vel cupiditate, vellet corrigere; quandoquidem talis adhuc retinet prædominantem affectum charitatis. Vnde, inquit S. Thomas, *hoc modo quandoq; viri sancti negligunt corrigere delinquentes.*

Præterquam quod ipse timor tum plerūq; naturalis, ac vix in nostra potestate situs est, tum per se etiā hominē impedit, quo minus efficax quandoq; & potens sit ad exhortandum; adeo vt stante eiusmodi timore, subinde non magna spes esse possit, de fructu ex correptione prouenturo. Quanquam sanè in graui necessitate proximi, omnibus modis intendendum sit, ne fructui correptionis obsit, De qua re Augustinus plura lib. 1. de ciuit. cap. 9.

95 Atq; ex his inferitur, eum, qui firmiter alioqui statuens omnia mortalia vitare, ex timore tamen, tepiditate, vel alia quadam passione negligat præceptū correptionis, bona fide (adeoq; citra ignorantiam crassam & affectatam) existimans, se hic & nunc eo præcepto sub mortali non teneri, excusari à peccato

mortali, vt rectè notat Caiet. Valent. & Bañes loc. cit. Atq; hæc fere ad ipsam substantiã præcepti correctionis fraternæ pertinent, nunc de ordine agendû.

D V B I V M V.

An, & quis in correptione fraternæ ordo sit seruandus.

S. Thomas 2. 2. q. 33. a. 7. a. 8.

ASSERTIO I. Extat aliquis ordo correptionis à Christo præceptus; isq; per se & ex suo genere sub mortali obligans. Ita cõmunis apud S. Thõ. hic q. 33. a. 7. & patet Matt. 18. v. 15. & sequentibus his verbis: *Si autè peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te & ipsum solũ. Si te audierit, lucratus eris fratri tuo. Si autè te non audierit, adhibe tecum adhuc unũ vel duos, vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic ecclesie, si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.* Vbi quinq; actus præscribuntur, cum hac subordinatiõne: I. Vt peccans secreto corripiatur; nempe etiã sæpius iterata monitione priuata, si ea, p̄ futura existimetur, vt notauit S. Th. q. 33. a. 8. II. Si hæc nõ, p̄ sit corripiatur etiã adhibitis testibus, qui vbi opus erit, delinquentẽ obseruent. intellige tamẽ cum hac duplici moderatiõne. 1. vt si sint aliqui, qui peccatum antea norint. non aduocentur alij; secus si alij non adũnt; ex cõm. apud S. Th. a. 8. ad 1. cont. Durand. 4. d. 19. q. 4. n. 4. & ex parte etiã cont. Adrian. quæst. de correct. frat. alioq; nonnullos apud Val. q. 10. pũ. 5. §. 2. qui dixerũt aut nunquã, aut eo solũ casu, si peccatũ iteretur, aut continuetur, testes eiusmodi adhibendos. 2. Vt si pauciores sufficiant, plures non adhibeantur. Dices; non licet ob spiritualẽ salutẽ, p̄ximo bona fortunã auferre: Ergo nec famã minuire, adhibitis testibus &c. Resp. negando conã: quia hoc mediũ est p̄ se ordinatũ ad emendationẽ delinquentis, sicut detectio vulneris corã medico: ad quod proinde, supposita obligatione corrigendi, ius suppetit. III. Præcipitur vt denunciatur prælato, præcipue nimirũ tanquã patri, ex cõm. secundario autè etiã vt iudici, vt cum S. Th. a. 8. ad 4. Rich. Dur. Adria. Gabr. docent Syluester V. Correptio. n. 4. & Val. cit. p. 5. §. 1. & colligitur ex cit. verbis scripturæ. IV. Vt paternè à Prælato corripiatur, & si consultũ videatur ad emendationẽ, etiã paternè, sed secretè puniatur. V. Vt si nec hoc quidẽ proffit, etiã publice (seruato, quoad opus erit, iuris ordine, vt dicitur) puniatur; nec posterior actus ante priorẽ exerceatur. Ratio patebit inferius. Ex quibus refellitur Bernardinus Areualensis tract. de corrept. frat. significans, eum correptionis ordinẽ, solũ esse in consilio, apud Val. pun. 5. §. 1. Ban. hic a. 7. qui ait, hanc sententiã non minus intolerabilẽ esse, quam singularẽ.

ASSERTIO II. Hoc præceptũ Christi est naturale, & locũ habet etiã in ijs peccatis, quæ contra nos directè non sunt commissa. Primũ ex cõm. rectè docent Bann. & Val. loc. cit. Ratio est. Quia correptio fraternæ, ex ipso præscripto luminis naturalis, faciẽda est cũ minimo, quoad fieri potest, correpti dãnõ; quod fit iuxta præscriptũ ordinẽ. Præterquã quod Christus nullũ nouũ præceptũ ad naturã præcepta adiecit, præter ea, quæ sunt de fide, aut sacramentis, quale quidẽ nõ est istud, de ordine correptionis fraternæ. Secũdũ, est cõm. apud S. Th. q. 33. a. 7. Et patet ex dub. p̄ced. Ratio est; quia etiã cætera peccata impediunt, p̄ximi salutẽ, ad quã hoc præceptũ ordinatur.

ASSERTIO III. In quibusdã tamen casibus hic ordo obseruandus non est. Ita S. Th. hic a. 7. & 8. ex cõm. conditione præceptorũ affirmatiuorũ. Et primũ casus est, si peccatũ, p̄ximi sit scandalosũ & publicũ ac notoriũ, seu notorietate facti, per publicã infamiã, vel notitiã, in aliqua cõmunitate, vicinia, vel collegio; seu notorietate iuris, vt si palam in iudicio sit conuictũ; tunc enim regulariter aut publicè arguendũ, aut ad superiorẽ deferendũ, vt efficaciter bono cõmuni consulatur: Secus si (quod raro accidet) priuata monitione satis certo & efficaciter bono priuato simul & cõmuni consultũ esse possit, iuxta S. Th. cit. a. 7. vbi etiã hunc ipsum casum refert præter alios DD. 4. d. 19. Can. super. c. noui, de Iudicijs & c. 1. de p̄cõn. & rem. & patet ex Apost. 1. Tim. 5. v. 20. *Peccantes corã omnibus argue, vt cæteri timeant.* Secundus casus est, si peccatũ, quãuis occultũ, vergat in p̄nitentiã cõmunitatis, & periculũ sit in mora, tunc enim rursũ superiori quãprimũ est deferendũ, saltè regulariter, vt dictũ, ex cõm. S. Th. a. 7. & DD. 4. d. 19. Quod si tali casu defuit alij, tenentur etiã denunciare Clerici, nec idcirco incurrunt irregularitatẽ, quãuis sequatur p̄cõna capitis, modo id faciant cum p̄testatione cõsuetã, vt rectè notarunt Caiet. Ban. cit. a. 7. & Val. q. 10. pun. 5. §. 1. Talia vero peccata iuxta S. Th. ib. censentur proditio, seditio, prædicatio fidei disseminatio occulta hæresis, & in religione etiã illud, quod est publicè scandalosũ, aut infamiã Ordini allaturũ. Tertius casus est, si peccatũ, quãuis occultũ, natura sua ita contagiosũ, exitialẽ, ac pertinax sit, vt nisi per superiorẽ efficacissimis remedijs emendetur, caueri & emendari vix latè posse videatur, vt est formalis hæresis, que vt *cancer serpit*, iuxta Apost. 2. Tim. 2. v. 17. Quæq; proinde in terris, ab hæresis peste liberis, cõmuni sancte inquisitionis lege, merito iubetur quamprimũ ad Inquisitores fidei deferri. De quo Castro lib. 2. de hæret. inquisit. c. 2. 5. Ban. a. 8. dub. 2. ad 4. Val. q. 10. p. 5. §. 1. Consulenda tamen etiã praxis & consuetudo locorũ, seu specialia priuilegia, quibus nonnunquam indulgeri potest, vt quis nõ teneatur cognitũ à se hæreticum deferre, quamdiu nihil contra religionem Catholicã in eiusmodi terris admittit. Quartus casus est, quando peccatũ occultum, quod non satis constat, an efficaciter priuata monitione emendari possit, vergit in detrimentũ notabile alterius, seu vnus, seu pluriũ, quorũ iuxta charitatis ordinẽ, omnibus spectatis, maior habenda sit ratio, quam famæ delinquentis, vt iuxta S. Th. a. 7. docent Paludanus in 4. d. 19. q. 4. & Valent. cit. pun. 5. §. 1. Quintus casus est, si ordo vel modus ille ex toto, vel ex parte inutilis sit, tunc enim eo membro seu gradu, qui inutilis prudenter iudicatur, omisso, ad sublequentẽ rectè transitur, iuxta S. Thomã a. 6. & 7. ex cõmuni: sic tamen vt priuata monitio etiã sæpius iteretur, quamdiu spes probabiliter habetur per secretam monitionẽ corrigendi delinquentẽ, vt ex S. Thomã a. 8. dictũ: quod seruata proportione, etiã de testium inductione videtur dicendum. Sextus, si peccans ipse, propter maiorem in spiritu profectũ, & sui demissionẽ, iuri suo renunciãns (vt iuxta constitutiones à sumis pontificibus approbatas, præfertim à Paulo III. & Iulio III. & Gregorio XIII. apud Ribadeneirã lib. 2. vit. Ign. c. 17. & lib. 3. c. 21. & 23. in societate nostra accidit, incautè